

0,2

PROCENT

*THC is de grens
waaronder cannabisproducten
moeten blijven.*

144

MILJOEN EURO

*zou de legalisering van
cannabis de schatkist
kunnen opleveren.*

**CANNABIS-
PRODUCTEN**

*De juridische
onduidelijkheid
is een zegen
voor CBD-shops.*

*De Weedness-shops staan in de Kruispuntbank van Ondernemingen
onder de omschrijving 'Detailhandel in bloemen, planten, zaden
en kunstmeststoffen in gespecialiseerde winkels'.*

WIETSHOPS PROFITEREN VAN EEN ONDUIDELIJKE WETGEVING

Cannabis zonder roes

In amper enkele maanden zijn in ons land tientallen CBD-winkels opgedoken. Ze profiteren van de juridische onduidelijkheid en verkopen de cannabisplant, ontdaan van de roesverwekkende component. **Gilles Quoistiaux**

De inrichting is strak. Een display, een toonbank, twee wandrekken. Op een grote houten tafel prijken enkele tablets. Je zou je haast in een Apple Store wanen. Als je wat aandachtiger kijkt en ziet welke producten Organic Grams verkoopt, verdampt elke twijfel. Van Sweet Amnesia (15 euro voor twee gram) over Super Silver Haze (20 euro) tot Shiva (22 euro).

In december opende Thibaut Reinhard de minimalistische shop in het centrum van Brussel. “Hier is veel passage van toeristen”, zegt de oprichter van Organic Grams tevreden. Vier maanden eerder opende hij al zijn eerste winkel in de buurt van de begraafplaats van Elsene en de VUB. De jonge ondernemer surft mee op een golf die kwam aanrollen in de zomer van 2018, toen de eerste cannabiswinkel de deuren opende in Elsene. Dat was Street Shop, een franchisewinkel van een Franse keten.

Sindsdien zijn er in België tientallen

CBD-winkels bijgekomen die focussen op de verkoop van cannabis. Hoeveel precies is nog niet geweten. Volgens Thibaut Reinhard zijn er in het Brussels Gewest al om en bij de zestig. In de andere grootsteden in België zie je hetzelfde gebeuren en ook in de kleinere centrumsteden duiken CBD-winkels op in het straatbeeld. Maar ook in de kleine badplaats Oostduinkerke is er sinds kort een Gano-winkel. Daarnaast zijn er nog de webshops, zoals Green Doctor of CBD Brussels Delivery.

Juridisch

De zaakvoerders van die shops verzetten zich hevig tegen het etiket ‘drugsdealer’. De cannabis die zij aan hun klanten verkopen, heeft geen psychoactieve effecten. Dat komt omdat de werkzame stof THC (tetrahydrocannabinol) uit de planten werd gehaald. Een plant zonder THC verliest de roesverwekkende eigenschappen waar jointrokers naar op zoek zijn. “Cannabis met meer dan 0,2 procent THC wordt

beschouwd als een verdovend middel. Bevat het product minder THC, dan wordt het gezien als industriële hennep”, zegt Aude Mahy, advocaat en partner bij Daldewolf.

De Europese regelgeving laat de verkoop van cannabis met minder dan 0,2 procent THC toe. De wietwinkels baseren zich op die wetgeving om hun producten aan de man te brengen. Toch heerst er juridische onduidelijkheid. Cannabis met minder dan 0,2 procent THC mag dan geen drug zijn, dat betekent nog niet dat het sowieso gaat om een product dat geschikt is voor consumptie. “In België staat cannabis op de lijst met planten waarvan de consumptie verboden is. Cannabis mag niet worden verkocht als voedingsmiddel”, zegt Aude Mahy, die gespecialiseerd is in voedingsmiddelenrecht. Belgische shops mogen de cannabisplant dus niet verkopen in de vorm van theezakjes met hennepblaadjes, iets wat in het Groothertogdom Luxemburg perfect toegelaten is. Al zijn er wel ➤

DE STAAT LAAT WELDR A CANNABIS KWEKEN

Verwar de discussie over CBD-shops niet met het debat over medicinale cannabis. In medicinale cannabis, die dient om de pijn te verlichten, is het THC-gehalte hoger dan in de producten die in de CBD-shops worden verkocht. Medicinale cannabis is niet toegelaten in België, behalve als een geneesmiddel op basis van cannabis een vergunning heeft. Savitex is voorlopig het enige geneesmiddel met zo'n toelating. Het kan de pijn verlichten bij multiple sclerose.

Toch is er verandering op til. Het Federaal Geneesmiddelenagentschap liet vorige week weten dat apothekers medicatie op basis van cannabidiol mogen afleveren. Bovendien keurde de kamercommissie Volksgezondheid in februari de oprichting goed van een Bureau voor Medicinale Cannabis. Dat zal toezien op de kweek van cannabis, van drie types: voor wetenschappelijk onderzoek, als grondstof voor de farmaceutische industrie en voor medicinaal gebruik.

Die evolutie past in een wereldwijde trend. Canada was de trendsetter met de legalisering van cannabis voor medicinaal gebruik in 2001. Ondertussen volgden de meeste staten van de VS en meer dan twintig landen dat voorbeeld. Luxemburg bijt de spits af in Europa. Het Groothertogdom heeft plannen om de productie en verkoop te legaliseren.

In België zal het nog een tijd duren voor het cannabisbureau van start gaat. De goedkeuring in de Kamercommissie schept wel een wettelijk kader, maar er is nog een koninklijk besluit nodig. Bovendien moet ook de wetgeving op het afleveren van cannabis voor medicinaal verbruik nog veranderd worden. **B.D.**

➤ uitzonderingen. Zo kan de federale overheidsdienst Volksgezondheid in bepaalde omstandigheden de verkoop van producten op basis van cannabis toestaan. Voor crackers, meel en frisdrank is er zo'n toelating. Het gaat telkens om zeer specifieke aanvragen, die verband houden met een welbepaald lot en merk van producten.

De hypocrisie regeert

In de speciaalzaken vind je ook andere afgeleide producten van cannabis, CBD-extracten. De molecule CBD (cannabidiol) wordt geïsoleerd uit de cannabisplant. Ze is onder meer te koop als olie of hars. In dat

aan meerderjarigen en letten erop dat de zakjes 'Niet consumeren. Niet roken' vermelden.

"Wij verkopen bloemen ter decoratie of om te mengen onder potpourri. Wij zijn bloemisten!" monkelt Lionel Grau. De verantwoordelijke van de Weedness-shops liet zijn vestigingen in de Kruispuntbank van Ondernemingen registreren onder de omschrijving 'Detailhandel in bloemen, planten, zaden en kunstmeststoffen in gespecialiseerde winkels'. De ondernemer vindt de situatie best grappig en erkent dat de hypocrisie regeert. Een situatie die getolereerd wordt door de toezichthouders, die

Mits de winkels zich houden aan de THC-doseringen en er het juiste etiket op kleven, kunnen ze hun producten in alle rust verkopen.

geval duikt een ander probleem op. "De Europese autoriteiten beschouwen producten op basis van CBD als *novel food*, dat wil zeggen levensmiddelen die voor 1997 in de Europese Unie nog 'niet in significante mate werden gebruikt voor menselijke voeding'. CBD valt daaronder", stipt Aude Mahy aan. Bijgevolg moet elk afgeleid product van CBD een vergunning krijgen voor het als voedingsmiddel mag worden verkocht.

In België moesten de shops die CBD-olie verkochten ze uit de rekken halen. Andere winkels omzeilden het verbod door de verpakking te wijzigen. Ze prijzen de olie niet langer aan als een eetbaar product, maar brengen ze bijvoorbeeld aan de man als massageolie. Nochtans zijn Volksgezondheid en het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) erg duidelijk. Zolang die producten geen Europese toelating hebben, blijven ze verboden.

Voortaan pakken de zaakvoerders van CBD-winkels het voorzichtiger aan. Doorgaans focussen ze op de verkoop van gedroogde cannabisbloemen die minder dan 0,2 procent THC bevatten en die worden voorgesteld als niet eetbaar. Ze verkopen alleen

vrede nemen met dit vergelijk. "Wij kunnen niet vooruitlopen op wat de klanten met de gekochte producten doen", klinkt het verweer van Stéphanie Maquoi, de woordvoester van het FAVV.

Niet bij een school

Voor de wietshops is de juridische onduidelijkheid een zegen. Mits ze zich houden aan de THC-doseringen en er het juiste etiket op kleven, kunnen ze hun producten in alle rust verkopen. De vraag is sinds het opduiken van de eerste winkels niet afgenomen. Net zoals in elke andere business staat of valt alles met de locatie. "Onze shop in het centrum van Brussel haalt een omzet van 40.000 euro per maand", zegt Grau. Door de vele toeristen – 30 à 40 procent van het cliënteel – draait de winkel prima.

Het verkooppunt dat de kleine onderneming opende in Luik, moet het daarentegen stellen met minder goede cijfers. De inkomsten bedragen 12.000 euro per maand, waarmee de shop volgens Lionel Grau verlieslatend is. In Mechelen wilde hij ook een verkooppunt openen, maar dat plan liep vertraging op. "De stad verbiedt CBD-shops op minder dan

THIBAUT REINHARD
"De markt geraakt
stilaan verzadigd."

500 meter van een school", licht Lionel Grau toe. "Veel andere Vlaamse gemeenten hebben dat voorbeeld gevolgd." Onder meer in Veurne en Torhout werden CBD-winkels om die reden geweigerd of gesloten. Maar vorige week vernietigde de Raad van State de Mechelse verordening. De Weedness-winkel komt er toch.

In Vlaanderen lijken de gemeentebesturen weigerachtiger te staan tegenover deze nieuwe business dan in Wallonië en in Brussel. Begin juli werden enkele CBD-shops in Antwerpen en Genk gecontroleerd door een team van mensen uit verschillende overheidsdiensten.

Tankstations

Volgens onze informatie vallen de marges best comfortabel uit. De

handelaars verkopen hun producten tegen ongeveer drie keer de aankoopprijs. De installatie- en werkingskosten liggen vrij laag. Aangezien het gaat om tamelijk dure producten die in kleine

"In België staat cannabis op de lijst met planten waarvan de consumptie verboden is. Het mag niet verkocht worden als voedingsmiddel" - AUDE MAHY

hoeveelheden (circa 10 euro per gram) worden verkocht, is de logistieke kant van de zaak niet erg ingewikkeld. Vooral omdat er geen gebrek is aan leveranciers.

De meeste producenten zijn gevestigd in Zwitserland. De verkoop van cannabis voor medicinale doeleinden is daar al jaren toegestaan, waardoor er

een echte markt is ontstaan. Vervolgens zijn de Zwitserse producenten zich gaan bezighouden met export, waarbij ze de THC-gehalten aanpassen aan de Europese regelgeving. "Wij ontmoeten

onze leveranciers in Zwitserland of op internationale beurzen", legt Lionel Grau uit. "Elke week krijgen wij ook verkopers over de vloer die de Belgische shops aflopen om hun producten voor te stellen."

Door de explosieve toename van het aantal verkooppunten is de concurrentie bikkelhard. "De markt geraakt ➤

➤ stilaan verzadigd”, denkt Thibaut Reinhard van Organic Grams. “Door de nieuwe regelgeving die op komst is, komen de marges onder druk te staan.” Want de federale overheidsdienst Financiën ligt op de loer. Tot nu toe vonden de verkopers dat voor hun producten het lage btw-tarief van 6 procent gold. Een nota die de fiscus in april publiceerde, werpt een ander licht op de zaak. Voortaan beschouwt

de fiscus ‘voor roken bestemde producten’ op basis van cannabis als ‘andere soorten rooktabak’, wat betekent dat het klassieke btw-tarief van 21 procent van toepassing wordt en er accijnzen (31,5%) moeten worden betaald. Daarbovenop komt nog een specifieke bijzondere accijns.

De wietshopuitbaters verwachten dat door deze nieuwe indeling ook krantenwinkels en tankstations CBD-producten zullen gaan verkopen, zoals nu al het geval is in Zwitserland. Ondanks dat risico denken de ondernemers ook hun voordeel te kunnen doen met de situatie. In hun ogen komt die neer op een vorm van erkenning van de legitimiteit van hun business. Sommigen zien er een stap naar de legalisering van cannabis in (zie kader *De staat kweekt weldra cannabis*). Volgens een studie van denktank Vrijdaggroep kan dat de staat tot 144 miljoen euro opleveren. ☉

CANNABISPRODUCTEN
De marges vallen vrij comfortabel uit.

CHRIS BURGGRAEVE ALS VOORTREKKER

Door de geleidelijke legalisering van cannabis ontstaat stilaan een hele industrie. In 2018 brak cannabis door als belegging op de beurs. Canopy Growth is bijvoorbeeld een beursgenoteerd bedrijf – met WEED als ticker – actief in deze sector. Een pleitbezorger van de ontluikende cannabissector, die volgens hem de komende jaren zal ontploffen, is Chris Burggraeve. De in New York wonende Amerikaanse Belg was in een vorig leven de marketingdirecteur voor

de brouwer AB InBev. Sinds 2012 heeft hij met Vicomte een adviesbedrijf, schrijft hij boeken, geeft hij les en is hij investeerder. In Amerika is hij een medeoprichter van Toast, het bedrijf dat in 2016 de klassieke joint opnieuw uitvond als stijlvol luxeproduct. Andere zaai-investeringen zijn de marktplaats GreenRush en het investerings- en marktonderzoeksplatform Arcview. Sinds begin 2019 werd hij ook bestuurder bij het in Canada en de VS

beursgenoteerde AYR, de nieuwste *multi-state operator* (MSO) voor cannabis. MSO's zijn verticaal geïntegreerde bedrijven, van kweek tot retail, die in meerdere staten actief zijn in plaats van in één staat. Ook in België bestaan er cannabis-start-ups. Het Limburgse biotechbedrijf Cannovex haalde begin dit jaar 5 miljoen euro op. Met dat geld wil het, zodra de vergunning er is, cannabis telen om op termijn geneesmiddelen te ontwikkelen.

'JAMMER DAT ER TABOE HANGT ROND CANNABIS'

Voor Cliff Ophalvens mag de legalisering van cannabis veel sneller gaan. De vrouw van de jonge dertiger lijdt aan multiple sclerose. De geneesmiddelen die ze nam, zorgden voor bijwerkingen. Ze nam eerst haar toevlucht tot medicinale cannabis, die ze in het buitenland haalde. Met een vaporizer ademde ze de dampen van cannabisbloemen in. Sinds kort hoeft dat niet meer. Ze kreeg de cannabis spray Sativex legaal voorgeschreven (zie kader *De staat kweekt weldra cannabis*). Cliff Ophalvens, een softwareontwikkelaar bij In The Pocket, zag de legalisering van medicinale cannabis aanvankelijk als een excuus van mensen die wilden blowen. Doordat hij de directe resultaten zag bij zijn vrouw, werd hij van de weeromstuit activist voor de legalisering. Hij richtte in 2018 de website Kandabis op. “De CBD in cannabis gaat ontstekingen tegen bij MS-patiënten, maar ook de TCH is goed omdat het helpt om beter te slapen, tegen spierspasmen en pijn. Cannabis is niet alleen goed voor MS-patiënten, maar ook voor mensen met ALS, epilepsie en kanker. Kankerpatiënten kunnen het gebruiken tegen bijwerkingen van hun chemotherapie. Je kunt niet geloven voor hoeveel mensen het een wondermiddel kan zijn tegen misselijkheid en pijn. Ik vind het jammer dat er nog een taboe hangt rond cannabis. Als zieke persoon word je nu gedwongen tot louche zaken omdat je cannabis moeten kopen in het illegale circuit. Wij zijn twee jongen mensen die hard werken en niets verkeerd hebben gedaan. We zijn net ouders geworden. Ik vind het een onrecht dat de politie hier zou kunnen binnenvallen. Ik heb me verdiept in het wetenschappelijk onderzoek. We moeten stoppen met cannabis te zien als crimineel. We lopen in België achter op het buitenland. We zouden cannabis moeten legaliseren en voor een goede regelgeving zorgen.” **B.D.**